

Prince Henry Kwesi Asares tale ved ferniseringen af Jeannette Ehlers udstilling 'Crossing Waters. Ripples of Tomorrow'

Taler

Prince Henry Kwesi Asare
Ambassadør for Headspace og
Kræftens Bekæmpelse

Dato

29. november 2024

Sted

Randers Kunstmuseum,
Stemannsgade 2, 8900 Randers

Omstændigheder

Skriftlig åbningstale d. 29.11 - Til Jeannette Ehlers udstilling på Randers Kunstmuseum

1 Kære allesammen

Tidligere i år havde jeg en samtale med en kollega om, hvad vi hver især er vokset op omkring, og hvad vi bærer rundt med os i den bagage, som vi slæber rundt gennem livet. Han er opvokset i udkanten af Odense med udsigt til marker, enge og en masse landskab.

Jeg fortalte, at det sted, hvor jeg og min familie er opvokset i Cape Coast i Ghana, går der en stejl trappegang fra mit barndomshjem ned til en strand. Ved foden af trappen har jeg udsigt til havet så langt øjet rækker. Drejer jeg mig om til højre, har jeg udsigt til Cape Coast Castle i horisonten af mit udsyn.

Hvor mange jer ved, hvad Cape Coast Castle er eller har været? Cape Coast Castle er et af ca. 40 tidligere 'slaveslotte', bygget af europæiske handelsfolk ved det tidlige Guldkysten i Vestafrika, nu Ghana. Her holdt, fængslede og solgte de slaver i koloni - og slavetiden. De underjordiske fangenhuller på slottet er fyldt med terror, død og mørke, og kunne holde op til tusind slaver. Opholdet i disse underjordiske fangenhuller, var ofte de slavegjortes sidste oplevelse af deres hjemland før de blev fragtet over atlanterhavet.

Jeg kunne derfor dagligt se en fysisk manifestation af, hvad min skæbne kunne have været, hvis jeg var født tidligere i historien. Der, hvor man har haft og solgt folk med min hudfarve, i fangenskab og i lænker, under de mest inhumane og dehumaniserende forhold. Allerede fra barndommen har der været en

25 påmindelse om, hvordan vold, trauma og udnyttelse også har været nært knyttet og konstant forbundet til sort historie, og hvordan vi er i berøring med den.

Dette er en samtale jeg har reflekteret og tænkt meget over efterfølgende. Som afrodansker med rødder i Cape Coast i Ghana, er jeg altså også et barn af den danske kolonihistorie. På denne måde, er jeg personligt for evigt forbundet til dele af Danmarkshistorien. De dele som man sjældent hører, læser om eller får fortalt. Men jeg har altid været bevidst om arven. Min kollegas reaktion var, at det var helt vildt og voldsomt at være opvokset her, Samtidig havde han aldrig hørt om dét. For denne del af vores kollektive danmarkshistorie, er fuldstændig fraværende fra mange etnisk danskeres bevidsthed og hukommelse. Jeg spørger hvorfor?

Bølgeslag er den rytmiske bevægelse af bølger, der rammer en kyst eller en strand. Det er lyden og kraften af vand, der gentagne gange skyller ind over land. Gennem fotografi, video, performance og installation, væver Jeannette Ehlers kollektive erindringer og det kropslige sammen, og udforsker den vestlige kolonihistorie og de bølgeslag, den fortsat skaber i dag.

Udstillingen synliggør og forstærker de stemmer, som er blevet usynliggjort og tiet ihjel. Og bølgerne fra udstillingen slår og bruser, for at give genlyd på tværs af tid, afstand og mennesker.

Mit håb er, at denne udstilling vil få jer til at stille jer selv og hinanden spørgsmål om:

50 Hvilke historier rider på bølgerne?

Hvilke fortællinger har fået lov til at stige op og surfe på bølgernes top?

Hvilke stemmer bliver knust af og under bølgernes vægt?

Og ender på bunden af havet og i historiebølgerne. Hvem drukner i dem, bogstaveligt?

55 Ligesom synlige fodspor, som bliver udvisket af tidevandets frembrusen langs strandkanten.

I 2008 var Jeannette Ehlers på besøg i Ghana. Hun kom til Fort Prinsenstein i Keta lidt uden for Accra. Et handelsfort byggede af danske handelsfolk i 1784, hvis primære funktion var slavehandel og opbevaring af slaver, som ventede på transport til Caribien. Ved ruinerne af dette fort stødte hun på et citat på væggen, som lyder:

65 “Until the Lion has their Historian, the hunter will always be the hero”.

Dette besøg og citat blev centralt for Jeannettes kunstpraksis og virke. Hun blev nødt til at være løvens historiker, for at genfortælle historierne, så jægeren ikke altid og kun var helten.

70

For der går en lige linje fra Danmarks fornægtelse og underkendelse af sin egen rolle i kolonitiden og slavehandlen, til undermineringen og benægtelsen af racismens omfang og vidde i vores samfund i dag. Fakta er, at Danmark var den syvende største slavenation i den transatlantiske slavehandel. Danmark frigav
75 ikke de slavegjorte, pga. godheden i hjerterne, men fordi, at det økonomisk ikke længere kunne give mening for dem at holde slaver. Især efter modstand og oprør fra de slavegjorte selv, hvor de krævede deres frihed. Danmarks største arbejderoprør var Fireburn-oprøret på St. Croix på de tidligere Vestindiske øer i 1878

80

I nutiden bliver Danmark rangeret som det **fjerde mest racistiske land** ud af 13 mulige i EU. I rapporten ‘Being Black in the EU – Experiences of people of African descent’ fra november 2023, som giver et indblik i racisme på tværs af EU. **I 2018 havde 47% af respondenterne fra Danmark oplevet racisme og diskrimination**, hvor tallet i **2022 var steget til 61%**.

85

I november 2023 udkom Institut for Menneskerettigheder med undersøgelsen OPLEVET ETNISK DISKRIMINATION I DANMARK, som undersøger minoritetsetniske personers oplevelser af racisme i Danmark. Rapporten er den
90 hidtil mest omfattende danske undersøgelse af racisme. Den viser, **at mere end 8 ud af 10 har oplevet diskrimination på grund af deres etniske baggrund.**

95 I Maj 2024 udkom institut for menneskerettigheder og Børns Vilkår med en rapport om ETNICITET OG MOBBEDYNAMIKKER. 51 procent af eleverne med minoritetsetnisk baggrund svarer i undersøgelsen, at de har oplevet at blive mobbet med deres hudfarve, nationalitet, religion eller kultur. Jeg er forundret over, at vi ikke bare kalder dette, hvad det er, **racisme**,
100 punktum.

105 For som et citat fra den afroamerikanske forfatter og aktivist James Baldwin,
lyder: “Not everything that is faced can be changed’, but nothing can be
changed until it is faced”.

110 Derfor er det altså ikke alt, vi ser i øjnene, som vi kan ændre. Men INTET kan
ændres, hvis ikke vi ser det i øjnene. Ligesom det budskab som James Baldwin
udtrykker, insisterer Jeannette Ehlers i al hendes kunst og i denne udstilling på,
at vi er nødt til at se virkeligheden i øjnene, både vores egen og andres, hvis vi
skal bevæge os fremad, sammen.

115 I fremtiden MÅ og SKAL vi HUSKE, for som den Amerikanske forfatter,
Rivers Solomon siger, “Forgetting was not the same as healing”. Det at glemme,
at kunne glemme, er et altså privilegium, og det præcist modsatte af at se tingene
i øjnene og at tage ansvar. Mange tak.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

120

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Åbningstale

125

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/prince-henry-kwesi-asares-tale-ved-ferneringen-af-jeannette-ehlers-udstilling-crossing-waters-ripples-of-tomorrow>

130

135

140